

Datum
2022-01-11

Er Referens
Gem 2021/0238

Mottagare
SLF

Vår Referens
SPFSOU2021:71

Betänkandet Riksstämman i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (SOU 2021:71)

Svenska Psykiatriska Föreningen tackar för möjligheten att ta del och lämna synpunkter till betänkandet.

Svenska Psykiatriska Föreningen håller med utredningens slutsatser att det behövs förstärkt nationell styrning i utveckling och investering i vårdens infrastruktur. Riksstämman för krisberedskap, demografiska förändringar, digitalisering inom vården, högspecialiserad vård och nära vård skall beaktas i planering och utbyggnad av sjukhus och vårdlokaler och övrigt stödjande infrastruktur. Det gäller både offentliga, Regionens och kommunalt driven vård samt privata aktörer.

Vi välkomna förslag för systematisk erfarenhetsuppbyggnad, kunskapsutbyte, gemensamma definitioner och standard och mer forskning i området.

Svenska Psykiatriska Föreningen önskar att utredningen tar extra hänsyn till psykiatriens specifika behov. Tillgängligheten till slutenvård, antal vårdplatser, högspecialiserad vård tex ätstörningar och jämlik geografisk täckning bör bättre planeras och koordineras nationellt. Investering i utbyggnader bör koordineras utifrån riksstämman.

Det finns evidensbaserad kunskap och beprövad erfarenhet om psykiatriska vårdbyggnaders utformning som gynnar läkandet, ökar patientsäkerheten och förbättrar arbetsmiljön. Enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård skall sjukvårdsinrättning ha anpassade lokaler och utrustning som behövs för god och säker vård. Vårdlokaler i såväl allmänpsykiatri samt rättspsykiatri skall säkerhetsanpassas och säkerhetsklassificeras.

Barnpsykiatri, beroendevård, äldreomsorg, akutpsykiatri har alla sina särbehov gällande utformning av lokaler och vårdmiljön. De ska möjliggöra tvärprofessionell utredning och behandling, rehabiliteringsaktiviteter och digitala vårdmöten.

Vi ställer oss skeptiska till utredningens förslag om att överföra ägandet av befintlig infrastruktur för hälso- och sjukvården från regionerna, till ett statligt ägt bolag.

Den planeringsinriktning för beredskap i händelse av krig, som skall finnas enligt MSB, är troligen okänd för allmän vårdpersonal. Den inriktningen bör i dess planering innefatta omhändertagande av patientgrupper med nedsatt autonomi och psykisk sjukdom. Det bör också finnas ett fokus att skraddarsy planeringsinriktningen med den allmänna krisberedskapen, som regioner organiserar på sitt unika sätt och därför olika stor katastrofmedicinsk förmåga. En översyn över den nationella katastrofmedicinska förmågan bör för Regioner ske i samråd med Socialstyrelsen, MSB samt inför händelse av kris eller krig, även med Försvarsmakten.

Gällande tillitsbaserad styrning (sid. 89) instämmer SPF i att det professionella handlingsutrymmet ska värderas högt inom kunskapsintensiva sektorer och framförallt inom psykiatrisk vård som präglas av komplexitet och variation. Det är fortfarande oklart hur tillitsbaserad styrning skall utformas i praktiken och detta bör få ett särskilt fokus i utvecklingen av vårdstrukturer i och med den ökade statliga styrningen som föreslås i betänkandet.

För Svenska Psykiatriska Föreningen,

Tarmo Kariis,
Styrelseledamot SPF
överläkare, specialist i psykiatri
Centralsjukhuset Karlstad

Cave Sinai
Styrelseledamot SPF
specialist i psykiatri